

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
**“ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ
ТА ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО”**
(для спеціалістів)

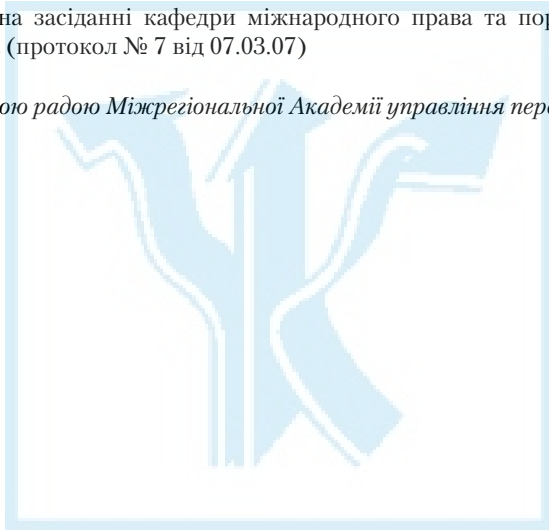
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства *Л. Л. Нескородженою*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства (протокол № 7 від 07.03.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Нескороджена Л. Л. Навчальна програма дисципліни “Порівняльне цивільне та торговельне право” (для спеціалістів). — К.: МАУП, 2008. — 24 с.

Методична розробка містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Порівняльне цивільне та торговельне право”, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Порівняльне цивільне право — це самостійна галузь права, яка регулює всі майнові та особисті немайнові відносини, що складаються у сфері приватного життя громадян та юридичних осіб приватного і публічного права, на принципах рівності і є фундаментальною дисципліною, що слугує основою для вивчення інших, пов'язаних з нею, більш вузьких спеціальних дисциплін.

Метою курсу є досягнення студентами всебічного глибокого розуміння природи і сутності цивільно-правових відносин, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих фахівців-правознавців.

У процесі вивчення курсу студенти повинні оволодіти правилами самостійної роботи з цивільними нормативно-правовими актами, навичками практичної роботи, засвоїти зміст цивільно-правових інститутів, об'єктивні закономірності їх розвитку, сутність цивільно-правових категорій, навчитися розуміти зміст норм цивільного права, тлумачити їх і застосовувати до конкретних життєвих ситуацій, набути досвіду науково-дослідної роботи в галузі порівняльного цивільного та торговельного права.

Навчальна дисципліна “Порівняльне цивільне та торговельне право” базується на основі знань, отриманих у процесі вивчення таких предметів, як римське право, цивільне право України, теорія держави і права, історія держави і права зарубіжних держав, конституційне право України тощо.

Вивчення дисципліни передбачає подальше формування творчого теоретичного мислення та національної світоглядної культури основ для засвоєння навчальної дисципліни.

У процесі викладання та самостійного вивчення дисципліни студентами вирішуються такі основні завдання:

засвоєння теоретичних положень науки порівняльного цивільного права та законодавства;

одержання навичок застосування у практичній діяльності одержаних знань і норм порівняльного цивільного права для вирішення конкретних завдань.

Основними видами навчальних занять є лекції та семінарські заняття. На лекціях даються основи теоретичних знань з дисципліни, розкриваються найбільш складні питання, практика застосування законодавства. На семінарських заняттях перевіряється ступінь за-

своєння студентами теорії цивільного та сімейного права з відповідних питань, норм законодавства, відпрацьовуються практичні навички у вирішенні конкретних життєвих ситуацій. Засвоєння курсу передбачає також систематичну самостійну роботу студентів.

Більш глибоке опанування матеріалом забезпечить ознайомлення з нормативними актами із зазначеної дисципліни, що пропонуються, а також з рекомендованою спеціальною літературою. За результатами вивчення матеріалу дисципліни “Порівняльне цивільне та торговельне право” студенти складають іспит.

Згідно з навчальним планом Інституту права Міжрегіональної Академії управління персоналом цей предмет вивчається на V курсі протягом одного семестру.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ТА ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Загальнотеоретичні аспекти порівняльного цивільного та торговельного права
1	Основні цивільно-правові системи сучасності
2	Джерела цивільного права зарубіжних країн
3	Цивільні правовідносини
4	Фізична особа в цивільному праві зарубіжних країн
5	Юридична особа та інші правові форми підприємницької діяльності в цивільному праві зарубіжних країн
6	Держава як учасник цивільних правовідносин
7	Об'єкти цивільних прав у цивільному праві зарубіжних країн
8	Право власності. Речові права в цивільному праві зарубіжних країн
9	Особисті немайнові права в цивільному праві зарубіжних країн
10	Представництво в цивільному праві зарубіжних країн
11	Позовна давність у цивільному праві зарубіжних країн

1	2
12	Змістовий модуль II. Особлива частина порівняльного цивільного та торговельного права
13	Загальні положення про зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн
14	Загальна характеристика певних видів договорів у цивільному праві зарубіжних країн
15	Недоговірні зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн
16	Спадкове право в зарубіжних цивільно-правових системах
16	Загальні положення сімейного права в зарубіжних цивільно-правових системах
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни

“ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ТА ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО”

Змістовий модуль I. Загальнотеоретичні аспекти порівняльного цивільного та торговельного права

Тема 1. Основні цивільно-правові системи сучасності

Поняття цивільного права в зарубіжних країнах. Співвідношення приватного і цивільного права. Відмінність цивільного права в англо-американській та континентальній системах права. Предмет цивільно-правового регулювання. Метод цивільно-правового регулювання суспільних відносин. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Відмежування цивільного права від інших галузей сучасного права. Система цивільного права.

Поняття і предмет науки цивільного права. Методи дослідження цивільно-правових явищ; методи порівняльного правознавства, системний підхід, комплексне розв'язання завдань цивільно-правового регулювання суспільних відносин. Взаємодія науки цивільного права з іншими правовими науками.

Поняття цивільно-правової системи та її види. Складові цивільно-правової системи.

Рецепція римського приватного права. Форми рецепції (вивчення римського права у ВНЗ як юридичної дисципліни з метою формування світогляду майбутніх фахівців; вивчення римського права як досягнення світової культури; вивчення, аналіз і тлумачення джерел римського приватного права; безпосереднє сприйняття норм і положень римського приватного права; використання норм римського приватного права (його джерел) як взірця при створенні нормативно-правових актів (особливо кодифікованих); використання римсько-правової методики утворення нормативно-правових актів або практики їх застосування; сприйняття та використання основних заasad, принципів, ідей і категорій римського приватного права). Види рецепції (пряма, опосередкована, латентна).

Основні цивільно-правові системи сучасного світу та тенденції їх розвитку: романо-германська (континентальна або система цивільного права); англо-американська; мусульманська; патріархальна, традиційна далекосхідна; центральноєвропейська; східноєвропейська тощо).

Література [13; 15; 18; 28; 30]

Тема 2. Джерела цивільного права зарубіжних країн

Кодифіковані акти цивільного права у країнах континентальної системи права: Французький цивільний кодекс, Німецьке цивільне уложення та його структура.

Особливості джерел цивільного права країн системи загального права: Англії та США.

Роль і значення звичаїв та звичаєвостей, судової практики в регулюванні цивільного права зарубіжних країн.

Література [2; 3; 7; 8–12; 13; 16; 21; 23]

Тема 3. Цивільні правовідносини

Поняття і структура цивільних правовідносин. Вплив предмета і методу цивільно-правового регулювання на особливості цивільних правовідносин.

Зміст цивільних правовідносин. Поняття, зміст і види суб'єктивних цивільних прав. Поняття, зміст і види обов'язків у цивільному праві.

Суб'єкти цивільних правовідносин. Поняття цивільної правосуб'єктності. Держава як суб'єкт цивільних правовідносин.

Об'єкти цивільних правовідносин.

Класифікація цивільних правовідносин.

Поняття підстав виникнення цивільних правовідносин. Юридичні факти. Юридичні склади. Класифікація юридичних фактів, передбачених цивільним законодавством. Дії та події.

Література [28; 30]

Тема 4. Фізична особа в цивільному праві зарубіжних країн

Цивільна правоздатність громадян за законодавством різних держав. Виникнення і припинення правоздатності, її характерні ознаки: рівність, реальність і гарантованість. Співвідношення правоздатності і суб'єктивного цивільного права.

Цивільна дієздатність громадян та її види. Повна дієздатність. Обсяг дієздатності за законодавством різних держав.

Місце проживання, його юридичне значення. Порядок, умови і правові наслідки визнання громадянина безвісно відсутнім. Порядок, умови і правові наслідки оголошення громадянина померлим.

Опіка та піклування.

Література [7; 9; 11; 16; 27–30]

Тема 5. Юридична особа та інші правові форми підприємницької діяльності в цивільному праві зарубіжних країн

Поняття і ознаки юридичної особи. Спеціальна правоздатність юридичної особи. Порядок і способи створення юридичної особи. Установчі документи юридичної особи. Державна реєстрація юридичної особи, її юридичне значення. Органи юридичної особи. Реорганізація і ліквідація юридичної особи.

Види юридичних осіб. Комерційні і некомерційні юридичні особи. Організаційно-правові форми комерційних юридичних осіб. Види підприємств в Україні. Види господарських товариств. Виробничі кооперативи. Господарські об'єднання та їх види. Види некомерційних організацій в Україні та інших державах. Філії і представництва юридичної особи.

Комерсанти, торгові товариства за законодавством Франції, Німеччини, Англії та США.

Література [11; 13; 16; 21; 23; 26–30]

Тема 6. Держава як учасник цивільних правовідносин

Держава як учасник цивільних правовідносин.

Цивільна правоздатність держави.

Дієздатність держави.

Форми участі держави в цивільному обігу: опосередкована участь через державні органи, безпосередня участь.

Література [5; 8; 10; 11; 14; 17; 18]

Тема 7. Об'єкти цивільних прав у цивільному праві зарубіжних країн

Поняття і види об'єктів цивільних правовідносин. Речі як об'єкти цивільних правовідносин. Поняття речей. Класифікація речей. Засоби виробництва і предмети споживання; рухомі і нерухомі; індивідуально визначені і родові; замінні і незамінні; споживні і неспоживні; вільні в обороті, вилучені з цивільного обороту та обмежені в цивільному обороті; подільні і неподільні; головні речі і приналежності; плоди і доходи; гроші і цінні папери (акція, облігація, чек, вексель, казначейські зобов'язання, приватизаційні папери). Майно. Значення терміна “майно” в законодавстві.

Особисті немайнові блага (ім'я, честь, гідність, ділова репутація громадянина, найменування юридичної особи) як об'єкти цивільних правовідносин. Поняття та види особистих немайнових прав. Особливості регулювання та захисту цих прав. Поняття права на честь, гідність, ділову репутацію громадян і організацій. Захист честі, гідності, ділової репутації в цивільному праві України.

Результати творчої діяльності (твори науки, літератури, мистецтва, винаходи, промислові зразки, корисні моделі тощо) як об'єкти цивільних правовідносин.

Дії та послуги як об'єкти цивільних правовідносин.

Література [5; 11; 13; 28–30]

Тема 8. Право власності. Речові права в цивільному праві зарубіжних країн

Поняття власності як суспільних відносин та її значення. Правове регулювання відносин власності. Поняття права власності як правового інституту (право власності в об'єктивному значенні), його структура. Роль і місце правового інституту власності в системі пра-

ва. Форми власності та їх класифікація за законодавством України та інших держав.

Поняття права власності як суб'єктивного права. Зміст і межі здійснення суб'єктивного права власності. Правомочності власника. Добросовісне і недобросовісне володіння та користування майном.

Підстави виникнення права власності та їх класифікація. Момент виникнення права власності. Ризик випадкової загибелі або випадкового зіпсування речі. Припинення права власності.

Поняття права спільної власності. Види права спільної власності: сумісна та часткова власність. Права та обов'язки учасників спільної власності. Право привілейованої купівлі частки у спільній власності.

Права на чужі речі: сервітути, узусфрукт, суперфіцій, емфітевзис, іпотека, заклад.

Державна реєстрація прав на нерухоме майно.

Література [11; 13; 16; 22; 24]

Тема 9. Особисті немайнові права в цивільному праві зарубіжних країн

Поняття права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності.

Поняття і джерела авторського права. Всесвітня конвенція з авторського права.

Об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права. Співавторство. Строк дії авторського права. правонаступництво в авторському праві.

Права виконавців творів звуко- і відеозаписів, організацій ефірного мовлення (суміжні права). Використання творів науки, літератури і мистецтва. Типи і види авторських договорів. Права і обов'язки сторін за авторським договором. Відповідальність сторін. Позадоговірне використання творів науки, літератури і мистецтва. Захист авторських і суміжних прав.

Об'єкти винахідницького права. Поняття та ознаки винаходу. Види винаходів. Суб'єкти винахідницького права. Оформлення прав на винахід. Правові форми охорони винаходів. Патент. Оформлення, подання і розгляд заявки на винахід. Охорона секретів виробництва.

Ліцензійні договори та їх види. Права та обов'язки сторін за ліцензійним договором. Відповідність сторін.

Поняття промислових зразків, товарних знаків і знаків обслуговування, фірмових найменувань. Правові форми охорони і суб'єкти права на промисловий зразок. Права автора промислового зразка, їх оформлення та захист.

Право на товарний знак. Реєстрація товарних знаків і захист їх володільців.

Юридичне значення знаків обслуговування. Фірмове найменування. Суб'єкти права на фірмове найменування та їх права.

Література [1; 6; 8; 16; 19; 20; 22; 24; 28–30]

Тема 10. Представництво в цивільному праві зарубіжних країн

Поняття представництва. Види представництва. Повноваження представника. Наслідки укладення угоди не уповноваженою особою або з перевищенням повноважень.

Довіреність: поняття і види. Форма і строк дії довіреності. Умови передоручення. Припинення довіреності. Наслідки припинення довіреності.

Відмінність представництва від посередництва. Повноваження представника, маклера, брокера, дистриб'ютора.

Відмінність представництва від комерційного представництва.

Література [28–30]

Тема 11. Позовна давність у цивільному праві зарубіжних країн

Поняття і значення строків у цивільному праві. Види цивільно-правових строків. Способи обчислення строків у цивільному праві.

Позовна давність. Поняття і значення позовної давності. Види строків позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється. Початок перебігу строку позовної давності. Наслідки закінчення строку позовної давності. Зупинення перебігу строків позовної давності. Переривання перебігу строків позовної давності. Поновлення строків позовної давності.

Література [25; 28–30]

Змістовий модуль II. Особлива частина порівняльного цивільного та торговельного права

Тема 12. Загальні положення про зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн

Поняття зобов'язання в цивільному праві України та інших держав. Суб'єкти, об'єкти і зміст зобов'язання. Особливості зобов'язальних правовідносин як різновиду цивільних правовідносин. Значення зобов'язань у цивільному обороті в умовах переходу до ринкової економіки.

Система зобов'язань. Види зобов'язань. Договірні і позадоговірні зобов'язання.

Підстави виникнення зобов'язань. Угоди, договори, адміністративні акти. Заподіяння шкоди іншій особі. Інші підстави виникнення зобов'язань.

Сторони у зобов'язанні. Множинність осіб у зобов'язаннях. Солідарні, часткові і субсидіарні зобов'язання. Регресне зобов'язання. Зобов'язання на користь третьої особи. Зобов'язання, які пов'язані з особою боржника або кредитора. Зміна сторін у зобов'язанні. Уступка вимоги та перевід боргу.

Література [5–9; 11–13; 18; 23; 27; 28; 30]

Тема 13. Загальна характеристика певних видів договорів у цивільному праві зарубіжних країн

Поняття договору в цивільному праві. Договір як зобов'язальні правовідносини. Поняття і структура договору як цивільно-правового документа. Значення договору як регулятора суспільних відносин. Відмінність договору і угоди.

Види договорів. Договори з участю двох або трьох і більше сторін; договори одно- і двосторонні; оплатні і безоплатні; консенсуальні і реальні. Попередні договори. Альтернативні та факультативні договори. Договір на користь третьої особи.

Зміст договору. Істотні умови договору. Звичайні та випадкові умови договору. Форма договору.

Укладення договору. Стадії укладення договору (оферта, акцепт). Момент укладення договору за пропозицією, зробленою із зазначенням строку для відповіді і без зазначення строку для відповіді. Від-

повідь про згоду укласти договір на інших умовах. Передоговірні спори.

Тлумачення умов договору. Зміна змісту договору в період його дії. Випадки розірвання договору.

Поняття і значення виконання зобов'язань. Предмет виконання зобов'язань. Принципи виконання зобов'язань. Належне і реальне виконання зобов'язань. Принцип договірної дисципліни. Дотримання добросовісності і розумності, правил ділового обороту при виконанні зобов'язань.

Суб'єкт виконання зобов'язання. Виконання кредитором і третій особі. Покладення виконання зобов'язання на третю особу. Виконання грошового зобов'язання.

Предмет виконання зобов'язання. Виконання альтернативних і факультативних зобов'язань.

Місце виконання зобов'язання. Строк виконання зобов'язань. Виконання зобов'язань, в якому строк виконання не встановлений або визначений моментом витребування кредитором. Дострокове виконання. Прострочка виконання зобов'язання.

Спосіб виконання. Валюта грошових зобов'язань.

Поняття договору купівлі-продажу. Сторони в договорі купівлі-продажу. Істотні умови договору купівлі-продажу. Права і обов'язки продавця і покупця. Момент виникнення права власності у покупця. Ризик випадкового пошкодження проданої речі.

Правові наслідки неналежного виконання (невиконання) договору купівлі-продажу. Відповідальність продавця за недоліки проданої речі. Відповідальність продавця за відсудження речі у покупця.

Особливості укладення договорів купівлі — продажу на біржах, аукціонах, ярмарках.

Договір купівлі-продажу в міжнародному торговому праві.

Договір майнового найма. Особливості правового регулювання відносин з договором лізингу.

Договір комісії в континентальній системі права і агентський договір в системі загального права.

Договір підряду.

Договір страхування.

Література [5; 7–9; 11–13; 18; 23; 27; 28; 30]

Тема 14. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн

Поняття недоговірних зобов'язань, їх особливості та види.

Зобов'язання, що виникають внаслідок заподіяння шкоди. Поняття деліктного зобов'язання. Загальні підстави відповідальності за заподіяння шкоди. Обставини, що виключають протиправність діяння заподіювача шкоди. Система зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди.

Окремі види зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди. Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Відповідальність за шкоду, заподіяну незаконними актами влади. Відповідальність за шкоду при пошкодженні здоров'я і заподіянні смерті громадянина. Відповідальність за шкоду, заподіяну неповнолітніми. Відповідальність за шкоду, заподіяну громадянином, визнаним недієздатним, а також громадянином, нездатним зрозуміти значення своїх дій. Відповідальність за шкоду, спільно заподіяну кількома особами.

Література [23; 25–30]

Тема 15. Спадкове право в зарубіжних цивільно-правових системах

Поняття спадкування. Суб'єкти спадкування. Правові підстави спадкування. Відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадщина (спадкове майно, спадкова маса), її склад та об'єкти.

Спадкування за законом. Черги спадкоємців за законом. Порядок закликання спадкоємців за законом до спадкування. Усунення від спадщини. Спадкування за правом представлення. Спадкування за заповітом. Поняття та вимоги до заповіту.

Право на обов'язкову долю у спадщині.

Література [30]

Тема 16. Загальні положення сімейного права в зарубіжних цивільно-правових системах

Особливості сімейного права як окремої галузі, її місце в системі права України. Поняття сімейного права як юридичної науки, галузі права, правової дисципліни. Предмет, метод, принципи сімейного права. Система сімейного права України. Історичні форми сім'ї та шлюбу у праці Ф. Енгельса "Походження сім'ї, приватної власності

і держави”. Загальна характеристика моногамної сім’ї. Національні українські традиції сім’ї та шлюбу.

Поняття сім’ї в сучасній юридичній науці та соціології. Поняття і види сімейних правовідносин. Підстави виникнення сімейних правовідносин. Родство і свояцтво у сімейному праві. Суб’єктивні сімейні права і обов’язки. Строки і позовна давність у сімейному праві.

Поняття актів громадянського стану. Органи реєстрації актів громадянського стану та їх компетенція. Загальні правила реєстрації актів громадянського стану. Реєстрація народження; реєстрація смерті; реєстрація шлюбу; реєстрація припинення шлюбу; реєстрація встановлення батьківства. Порядок і реєстрація зміни імені, по батькові і прізвища громадянина.

Література [13; 14; 30]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти заочної форми навчання повинні виконати контрольну роботу з дисципліни “Порівняльне цивільне та торгове право”, яка передбачає письмові відповіді на запитання з метою виявити рівень знань з дисципліни. У процесі підготовки контрольної роботи студенту необхідно вивчити основні законодавчі акти відповідної країни, теоретичні матеріали, які рекомендуються до кожної теми.

Відповіді на запитання повинні бути повними, всебічними, обґрунтованими, чітко і юридично грамотно сформульованими.

Контрольна робота має бути належним чином оформлена. На титульному аркуші студент зазначає назву вузу, кафедри, повну назву дисципліни, своє прізвище та ініціали, прізвище та ініціали викладача, який читає лекції, варіант роботи.

Викладення матеріалу повинно бути стислим, точним, послідовним, самостійним. Механічно переписані праці оцінюються незадовільно і повертаються студентові для повторного виконання. В кінці роботи обов’язково наводиться список використаних джерел.

Робота має бути написана розбірливим почерком або надрукована та охайно оформлена. Обсяг контрольного завдання – 18–24 сторінки учнівського зошита.

Тему контрольної роботи студент вибирає за своїм порядковим номером у списку групи.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Основні цивільно-правові системи сучасності.
2. Договори про передачу майна у користування: найм, оренда, рента за законодавством різних держав.

Варіант 2

1. Юридична особа та інші правові форми підприємницької діяльності в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Загальна характеристика континентальної цивільно-правової системи.

Варіант 3

1. Фізична особа в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Поняття та способи уніфікації норм цивільного права у країнах англо-американської цивільно-правової системи.

Варіант 4

1. Право власності. Речові права в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Поняття та способи уніфікації норм цивільного права у країнах континентальної цивільно-правової системи.

Варіант 5

1. Особисті немайнові права в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Встановлення юридичного факту: безвісти відсутність та оголошення померлим. Правове регулювання цього питання в різних країнах.

Варіант 6

1. Представництво в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Види торгових товариств у правових системах зарубіжних країн.

Варіант 7

1. Позовна давність у цивільному праві зарубіжних країн.
2. Держава як учасник цивільних правовідносин.

Варіант 8

1. Загальні положення про зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Правові форми участі держави в цивільних правовідносинах у цивільному праві зарубіжних країн.

Варіант 9

1. Загальна характеристика певних видів договорів у цивільному праві зарубіжних країн.
2. Право власності фізичних осіб за законодавством різних держав.

Варіант 10

1. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Право власності юридичних осіб за законодавством різних держав.

Варіант 11

1. Поняття цивільно-правової сімі та її основні складові.
2. Поняття позовної давності в цивільному праві зарубіжних країн, її значення для застосування.

Варіант 12

1. Загальна характеристика англо-американської та континентальної цивільно-правової системи.
2. Підстави набуття права власності в цивільному праві зарубіжних країн.

Варіант 13

1. Джерела цивільного права зарубіжних країн: поняття та види.
2. Право власності держави в цивільному праві зарубіжних країн.

Варіант 14

1. Елементи цивільних правовідносин у країнах англо-американської та континентальної цивільно-правової системи.
2. Спадкове право в зарубіжних цивільно-правових системах.

Варіант 15

1. Обсяг діє- і правоздатності фізичної особи в різних країнах.
2. Відмітність представництва від посередництва. Повноваження представника, маклера, брокера, дистриб'ютора.

Варіант 16

1. Об'єкти цивільних прав у цивільному праві зарубіжних країн: поняття та види.
2. Істотні умови договору купівлі-продажу за законодавством різних держав.

Варіант 17

1. Підстави припинення права власності в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Права на чужі речі: сервітути, узусфрукт, суперфіцій, емфітевзис, іпотека, заклад.

Варіант 18

1. Поняття та види особистих немайнових прав у цивільному праві зарубіжних країн, їх ознаки.
2. Комерсанти, торгові товариства за законодавством Франції, Німеччини, Англії та США.

Варіант 19

1. Договори про передачу майна у власність: договір купівлі-продажу, довічного утримання, дарування, пожертви, поставки за законодавством різних держав.
2. Роль і значення звичаїв та звичаєвостей, судової практики в регулюванні цивільного права зарубіжних країн.

Варіант 20

1. Рецепція римського приватного права. Форми рецепції.
2. Договори про виконання робіт: підряд за законодавством різних держав.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття цивільно-правової сім'ї та її основні складові.
2. Рецепція римського приватного права: поняття, форми та види.
3. Основні цивільно-правові системи сучасного світу, тенденції їх розвитку.
4. Загальна характеристика англо-американської цивільно-правової системи.
5. Загальна характеристика континентальної цивільно-правової системи.

6. Загальні риси інших цивільно-правових систем (патріархальна, традиційна, далекосхідна; центральноєвропейська; східноєвропейська тощо).
7. Джерела цивільного права зарубіжних країн: поняття та види.
8. Особливості джерел цивільного права країн системи загального права: Англії та США.
9. Особливості джерел цивільного права інших країн: Франції, Німеччини, Австрії.
10. Особливості джерел цивільного права в Україні та Російській Федерації.
11. Роль і значення звичаїв та звичаєвостей, судової практики в регулюванні цивільного права зарубіжних країн.
12. Поняття та способи уніфікації норм цивільного права у країнах англо-американської та континентальної цивільно-правової системи.
13. Цивільні правовідносини: поняття, види та особливості.
14. Суб'єкти цивільних правовідносин в різних державах.
15. Об'єкти цивільних правовідносин в різних державах.
16. Елементи цивільних правовідносин у країнах англо-американської та континентальної цивільно-правової системи.
17. Поняття підстав виникнення цивільних правовідносин у різних державах.
18. Фізична особа в цивільному праві зарубіжних країн.
19. Цивільна правоздатність громадян за законодавством різних держав.
20. Обсяг діє- і правоздатності фізичної особи в різних державах.
21. Встановлення юридичного факту: безвісті відсутність та оголошення померлим за законодавством різних країн.
22. Юридична особа та інші правові форми підприємницької діяльності в цивільному праві зарубіжних країн: поняття та види.
23. Порядок і способи створення юридичної особи за законодавством різних держав.
24. Види господарських (АТ, ТОВ, ТДВ, повне та командитне товариство) і торгових товариств у правових системах зарубіжних країн.
25. Комерсанти, торгові товариства за законодавством Франції, Німеччини, Англії та США.
26. Цивільна право- та дієздатність держави.
27. Держава як учасник цивільних правовідносин.

28. Правові форми участі держави в цивільних у цивільному праві зарубіжних країн.
29. Об'єкти цивільних прав у цивільному праві зарубіжних країн: поняття та види.
30. Речі, як об'єкти цивільних прав в різних державах.
31. Майно, гроші та валютні цінності, нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав у різних державах.
32. Особисті немайнові блага (ім'я, честь, гідність, ділова репутація громадянина, найменування юридичної особи) як об'єкти цивільних правовідносин у різних державах.
33. Результати творчої діяльності (твори науки, літератури, мистецтва, винаходи, промислові зразки, корисні моделі тощо) як об'єкти цивільних правовідносин в різних державах.
34. Дії та послуги як об'єкти цивільних правовідносин у різних державах.
35. Право власності в зарубіжних правових системах і тенденції розвитку.
36. Підстави набуття права власності в різних державах.
37. Підстави припинення права власності у цивільному праві зарубіжних країн.
38. Право власності фізичних осіб у цивільному праві зарубіжних країн.
39. Право власності юридичних осіб у цивільному праві зарубіжних країн.
40. Право власності держави в цивільному праві зарубіжних країн.
41. Права на чужі речі: сервітути, узусфрукт, суперфіцій, емфітевзис, іпотека, заклад у різних державах.
42. Поняття права спільної власності в різних державах.
43. Загальні положення права інтелектуальної власності: поняття, суб'єкти та об'єкти в різних державах.
44. Особисті немайнові права в цивільному праві зарубіжних країн.
45. Поняття та види особистих немайнових прав у цивільному праві зарубіжних країн, їх ознаки.
46. Класифікація особистих немайнових прав у різних державах.
47. Поняття і джерела авторського права у різних державах.
48. Використання творів науки, літератури і мистецтва. Типи і види авторських договорів в різних державах.
49. Довіреність: поняття і види, форма і строк дії довіреності в різних державах.

50. Припинення довіреності. Наслідки припинення довіреності в різних державах.
51. Відмітність представництва від посередництва. Повноваження представника, маклера, брокера, дистриб'ютора в різних державах.
52. Відмітність представництва від комерційного представництва.
53. Представництво в цивільному праві зарубіжних країн: поняття, види та форми представництв.
54. Підстави здійснення представництва в різних державах.
55. Поняття позовної давності в цивільному праві зарубіжних країн, її значення для застосування.
56. Основні умови застосування позовної давності.
57. Призупинення та перерва строків позовної давності.
58. Поняття зобов'язання в цивільному праві України та інших держав.
59. Загальні положення про зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн.
60. Договір у цивільному праві різних країн (поняття, види, структура, зміст договору).
61. Укладення договору в цивільному праві різних країн.
62. Договори про передачу майна у власність: договір купівлі-продажу, довічного утримання, дарування, пожертви, поставки в різних державах.
63. Договір купівлі-продажу в міжнародному торговому праві.
64. Договір майнового найму. Особливості правового регулювання відносин з договору лізингу.
65. Договір комісії в континентальній системі права і агентський договір у системі загального права.
66. Особливості укладення договорів купівлі-продажу на біржах, аукціонах, ярмарках у різних державах.
67. Договори про передачу майна у користування: найм, оренда у різних державах.
68. Договори про виконання робіт: підряд в різних державах.
69. Договори про надання послуг: зберігання, страхування, перевезення в різних державах.
70. Недоговірні зобов'язання в різних державах.
71. Зобов'язання, що виникають внаслідок заподіяння шкоди.
72. Поняття деліктного зобов'язання.
73. Загальні підстави відповідальності за заподіяння шкоди в різних державах.

74. Система зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди.
75. Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки в різних державах.
76. Відповідальність за шкоду, заподіяну незаконними актами влади.
77. Відповідальність за шкоду при пошкодженні здоров'я і заподіянні смерті громадянина.
78. Відповідальність за шкоду, заподіяну неповнолітніми.
79. Відповідальність за шкоду, заподіяну громадянином, визнаним недієздатним, а також громадянином, нездатним зрозуміти значення своїх дій.
80. Відповідальність за шкоду, спільно заподіяну кількома особами.
81. Спадкування за законом та заповітом у різних державах.
82. Спадкове право в зарубіжних цивільно-правових системах: поняття спадкування; основні поняття спадкового права.
83. Загальні положення сімейного права в зарубіжних цивільно-правових системах
84. Суб'єкти спадкування в зарубіжних цивільно-правових системах.
85. Поняття і види сімейних правовідносин.
86. Підстави виникнення сімейних правовідносин. Родство і свояцтво у сімейному праві.
87. Суб'єктивні сімейні права та обов'язки.
88. Строки і позовна давність у сімейному праві.
89. Поняття актів громадянського стану.
90. Органи реєстрації актів громадянського стану та їх компетенція. Загальні правила реєстрації актів громадянського стану.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Бернська* конвенція про охорону літературних і художніх творів: Паризький акт від 24 липня 1971 р.
2. *Господарський* кодекс України: Коментар. — Х.: ТОВ “Одіссей”, 2004. — С. 572–590.
3. *Женевський* договір о международной регистрации научных открытий: Женева, 7 марта 1978 г.

4. *Канзафарова И. С.* Гражданское и торговое право зарубежных стран: Учеб. пособие. — Харьков, 2003.
5. *Конвенція* Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 р.
6. *Конвенція* про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 р.
7. *Міжнародна конвенція* про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення. Вчинено в Римі 26 жовтня 1961 р.
8. *Паризька конвенція* про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р.
9. *Шимон С. І.* Цивільне та торгове право зарубіжних країн: Навч. посіб: Курс лекцій. — К.: Вид-во КНЕУ, 2004. — 220 с.

Додаткова

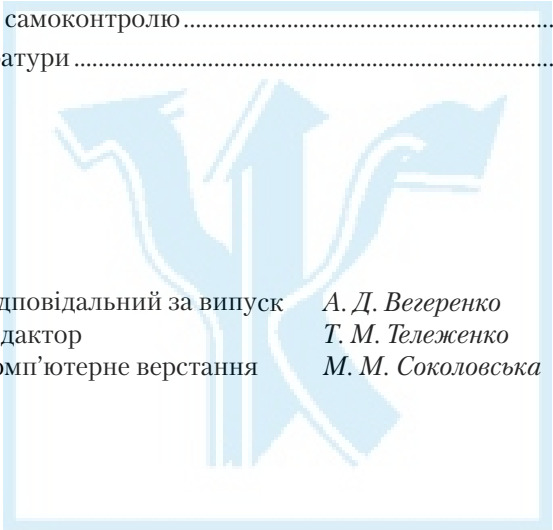
10. *Бернхем В.* Вступ до права та правової системи США. — К., 1999. 1999.
11. *Боботов С. В.* Введение в правовую систему США. — М.: Норма, 1997.
12. *Бодановская И. Ю.* Закон в английском праве. — М., 1987.
13. *Вазацума С., Ариидзуми Т.* Гражданское право Японии: В 2 ч. — М., 1983.
14. *Всесвітня конвенція* про авторське право 1952 р.
15. *Германское право*: В 2 ч. — М., 1996.
16. *Германское право*. Ч. 1. Гражданское уложение.: Пер. с нем. — Сер. Современное зарубежное и международное частное право. — М.: Междунар. центр финансово-экономического развития, 1996. — 552 с.
17. *Голованов Н. М.* Обязательственное право: Учебник. — СПб.: Питер, 2002. — 448 с.
18. *Гражданский кодекс* Квебека. — М.: Статут, 1999.
19. *Гражданский кодекс* Российской Федерации. — М., 2002. — 720 с.
20. *Гражданское и торговое право зарубежных стран*: Учеб. пособие / Под общ. ред В. В. Безбаха, В. К. Пучинского. — М.: МЦФЭР, 2004. — 896.
21. *Давид Р., Жоффре-Стинози К.* Основные правовые системы современности. — М.: Междунар. отношения, 1999.
22. *Жалинский А., Рерихт А.* Введение в немецкое право. — М., 2001.
23. *Зайчук О. В.* Правовая система США. — К.: Наук. думка, 1992.

24. *Кросс Р.* Прецедент в английском праве. — М., 1985.
25. *Морандьер Ж. де ла.* Гражданское право Франции: В 2 ч. — М.: Юрид. колледж МГУ, 1993.
26. *Правовые системы стран мира:* Энцикл. справ. — М.: НОРМА, 2001.
27. *Синюков В. Н.* Российская правовая система. Введение в общую теорию. — Саратов: Полиграфист, 1994.
28. *Цвайгерт К.* Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права. Т.1 Основы. — М.: Междунар. отношения, 1998.
29. *Цивільне право України: Підручник: У 2 кн. / О. В. Дзера, (кер. авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової.* — К.: Юрінком Інтер, 2002. — Кн. 1. — 720 с.
30. *Шани Ян.* Основы гражданского права Германии. — М.: БЕК, 1996.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Порівняльне цивільне та торговельне право”	4
Зміст дисципліни “Порівняльне цивільне та торговельне право”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	14
Варіанти контрольних робіт.....	15
Питання для самоконтролю	17
Список літератури	21

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *М. М. Соколовська*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3164

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП